

Til lovforslag nr. L 17. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 6. maj 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod alkoholmisbrug

(Forbud mod butikssalg af alkohol til børn under 15 år)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig og en mundtlig henvendelse fra Bryggeriforeningen.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) finder, at alkoholforbruget blandt børn og unge er alarmerende, hvilket der vel næppe er nogen, der vil være uenige i, og heller ikke i, at en meget tidlig alkoholdebut kan medføre fysiske, psykiske og sociale skader.

Det, som herefter kan skabe uenighed, er, hvordan alkoholforbruget blandt børn og unge begrænses.

SF har tidligere været initiativtagere til forslag, hvor hovedformålet har været signalværdien, f.eks. forslag om forbud mod revselse. Også her er hovedsigtet først og fremmest signalet: at gå foran for at støtte bestræbelserne på at begrænse de unges alkoholforbrug. Men det må

understreges, at en lov vedtaget i Folketinget ikke gør det alene. Der må følges op på en lang række andre områder, også fordi det vil være meget let at omgå loven, f.eks. ved, at man kan få en ældre kammerat til at købe alkohol for sig. Derfor må dette lovforslag suppleres med en række andre initiativer, som skal fremstå langt mere beslutsomme, end de gør i regeringens lovforslag. De unge skal inddrages direkte i kampagner og initiativer, forbudet mod værtshusudskænkning skal håndhæves langt stærkere, sammenkædningen mellem ølsalg og økonomi i foreninger skal brydes, og forebyggelsen skal opprioriteres på alle områder. Hertil kommer, at der skal sikres ordentlige behandlingstilbud også til børn og unge. SF efterlyser derfor, at en del af den velvilje, som ellers er i regeringens lovforslag, giver sig udtryk i en mere kontant velvilje. Det koster på kort sigt at gå massivt ind med ændringer, og i det her tilfælde gælder det tillige om at ændre holdninger.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

I Venstres folketingsgruppe er der delte meninger om lovforslaget. Det kan derfor forventes, at et flertal af gruppen vil stemme imod forslaget ved 3. behandling, medens enkelte medlemmer vil stemme for.

Venstre finder, at erfaringen viser, at alkoholmisbrug ødelægger den enkeltes liv og volder alkoholikerens familie stor skade. Da det er doku-

menteret af flere store undersøgelser, at danske børn og unge har et alkoholforbrug, der er urovækkende stort, er mindretallet enig med regeringen i, at der bør tages afgørende fat på dette problem. Børns og unges alkoholforbrug bør begrænses.

Venstre er ligeledes enig med regeringen i, at det forebyggende arbejde kraftigt bør styrkes. Det er udmærket, at folkeskoler, efterskoler, gymnasier, ungdomsskoler og erhvervsskoler opfordres til at indføre en egentlig alkoholpolitik, men det er Venstres opfattelse, at det er for svagt formuleret. I øvrigt kan det undre, at fritids- og ungdomsklubberne, sports- og idrætsklubberne ikke er nævnt i bemærkningerne i forbindelse med den forebyggende indsats, al den stund alkoholforbruget disse steder er stort. Ministeren har imidlertid rådet bod herpå ved besvarelsen af spørgsmål 7, jf. L 17 - bilag 21, hvoraf fremgår, at organisationer, som danner rammen om de unges fritidsliv, nu vil blive inddraget, hvilket noteres med tilfredshed.

Regeringens andet forslag til en begrænsning i børns og unges alkoholforbrug, nemlig forbudet mod salg af alkoholholdige drikke til børn og unge under 15 år, kan et flertal af Venstres folketingsgruppe derimod ikke støtte. Det er ud fra den opfattelse, at et forbud i sig selv ikke kan forhindre, at børn og unge kommer i besiddelse af alkohol og dermed også får mulighed for at drikke. Det kan frygtes, at et sådant forbud blot bliver et slag i luften, der afleder opmærksomheden fra det egentlige problem.

Hertil kommer, at det næsten vil være umuligt at håndhæve en sådan forbudslov, hvilket erfaringer fra lande, som har et sådant forbud, også viser. Af sundhedsministerens besvarelse af spørgsmål 8 og 13, jf. L 17 - bilag 21 og 26, fremgår det, at lande som bl.a. Schweiz, Holland, Frankrig og Belgien stort set ikke håndhæver det forbud, de har. Samtidig fremgår det af Foreningen af Politimestre i Danmarks høringsvar, at lovens ansvarsbegrænsning til butiksindehaveren vil kunne medføre bevismæssige vanskeligheder, som vil kunne gøre lovens håndhævelse mindre effektiv. Dette vækker bekymring for butiksindehaverens retssikkerhed.

Endvidere er det vigtigt at mærke sig høringsvaret fra Amtsrådsforeningen. Foreningen understreger, at det er foreningens klare opfattelse, at forbudet ikke vil have nævneværdig effekt over for de mest truede grupper af under 15-åri-

ge unge. I Komiteen for Sundhedsoplysnings høringsvar hedder det, at selve lovændringen næppe vil have større direkte distributionsmæssige følger for de almindelige alkoholholdige produkter.

Endelig skal der udtrykkes enighed med Skole og Samfunds betragtninger vedrørende forslagets intentioner om en forstærket forebyggende indsats over for børns brug af alkohol. Det er ligeledes et rigtigt synspunkt, at målet bedst nås ved en holdningsændring til indtagelse af alkohol, og at det først og fremmest er forældrenes ansvar at påvirke deres børn i den retning, men at også skolen bør spille en vigtig rolle.

Ansvar for børns og unges alkoholforbrug skal fastholdes hos forældrene, men samtidig skal der sættes ind med en langt mere effektiv forebyggende indsats end de henstillinger, regeringens forslag indeholder.

For at følge udviklingen både vedrørende den forebyggelsesmæssige indsats og børnenes og de unges alkoholvaner skal det foreslås,

- at regeringen fremlægger en årlig redegørelse for børns og unges alkoholforbrug samt for den forebyggelsesmæssige indsats, og
- at regeringen følger Red Barnets anbefaling om, at Det Tværministerielle Børneudvalg sætter børn og alkohol på dagsordenen med henblik på udarbejdelsen af et koordineret udspil fra samtlige involverede ministerier om, hvordan hvert ministerområde kan bidrage til en effektiv og helhjertet forebyggende indsats.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (KRF):

Til titlen

1) Undertitlen affattes således:

»(Forbud mod butikssalg af alkohol til børn under 18 år)«.

Til § 1

2) I den foreslåede affattelse af § 2 a, stk. 1, ændres »15 år« til: »18 år«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Kristeligt Folkeparti er klart af den opfattelse, at lovforslaget er et skridt i den rigtige retning, idet en aldersgrænse på 15 år er bedre end ingen aldersgrænse. Men Kristeligt Folkeparti mener til gengæld, at skridtet bør tages fuldt ud på én

gang for at sikre paralleliteten med loven om forbud mod udskænkning af stærke drikke til børn under 18 år på restauranter og andre udskænkningsteder. Det ville være langt bedre at sikre paralleliteten i lovgivningen fra starten, ellers vil man om ganske kort tid måske foreslå lovgivningen ændret, således at udskænkningen af stærke drikke på restauranter og andre udskænkningsteder bliver sat ned til 15 år. Hertil kommer, at en aldersgrænse på 18 år generelt er langt lettere at administrere end en grænse på 15 år.

Det foreslås derfor, at grænsen sættes til 18 år.

Anne-Marie Meldgaard (S) Holger Graversen (S) Hanne Andersen (S)

Lone Møller (S) nfm. Dorte Bennedsen (S) Jørn Jespersen (SF)

Yvonne Herløv Andersen (CD) fmd. Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL)

Jørgen Winther (V) Ester Larsen (V) Preben Rudiengaard (V) Gyda Kongsted (V)

Henriette Kjær (KF) Gitte Seeberg (KF) Dora Rossen (DF) Tove Videbæk (KRF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.